

fejlődés az Európai Strukturális és Beruházási Alapok pénzügyi eszközeivel

Az Európai Regionális Fejlesztési Alap

Pénzügyi eszközök

Az Európai Strukturális és Beruházási Alapok által társfinanszírozott pénzügyi eszközök fenntartható és hatékony befektetési lehetőséget kínálnak a gazdasági növekedés elősegítéséhez, valamint az állampolgárok jólétéhez és a vállalkozások fejlődéséhez az EU régiókban és városaiban. Hozzájárulnak a kedvezményezettek széleskörű fejlesztési céljainak megvalósításához, és lehetőséget biztosítanak a források újbóli felhasználására további beruházások támogatása érdekében.

Az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) az Európai Strukturális és Beruházási Alapok egyike, támogatja az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedést, valamint hozzájárul a gazdasági, társadalmi és területi kohézió erősítéséhez az EU régiókban és városaiban.

A 2014-2020 közötti időszakban az ERFA 200 milliárd eurót meghaladó teljes költségvetése lehetőséget teremt a gazdasági növekedés erősítésére, új munkahelyek teremtésére és a regionális különbségek csökkentésére.

Az ERFA támogatásai között a vissza nem térítendő támogatások mellett egyre nagyobb arányban szerepelnek a pénzügyi eszközök.

2013 végéig az ERFA több mint 9 milliárd euró értékben biztosított kölcsönöket, garanciákat és pótlólagos tőkét pénzügyi eszközök formájában az EU tagállamok szinte mindegyikében. Több mint 200.000 magánszemély és vállalkozás kapott támogatást üzletfejlesztésre, városi projektekre, valamint energiahatékonysági és megújulóenergia-beruházásokra. A támogatások közel 90%-át kis- és középvállalkozások fejlesztésére fordították.

A pénzügyi eszközök

- visszatérítendő források;
- visszaforgó pénzügyi megoldások, azaz a visszafizetett pénzeszközöket újból befektetik;
- olyan pénzügyileg életképes projekteknek alkalmazhatók, amelyekről feltételezhető, hogy a kapott összeg visszafizetéséhez elegendő bevételt és megtakarítást eredményeznek;
- céljuk, hogy más forrásokból, pl. a magánszektorból további befektetéseket vonzzanak a rendelkezésre álló tőke növelése érdekében, elsősorban azokban az ágazatokban, ahol különösen nehéz pénzügyi forrásokhoz jutni;
- hitel, garancia és tőkebefektetés formájában juttathatók;
- a piac fejlesztésével támogatják a kínálati oldal bővülését;
- kombinálhatók vissza nem térítendő támogatásokkal;
- kezelésüket elláthatják nemzeti, vagy regionális bankok, nemzetközi szervezetek – mint például az Európai Beruházási Bank, vagy az Európai Beruházási Alap –, pénzügyi közvetítők, illetve (hitelek és garanciák esetében) az irányító hatóságok.

A pénzügyi eszközök előnyeit felismerve, a 2014-2020 közötti időszakban alkalmazásukat **az Európai Unió tematikus célkitűzéseinek mindegyikére** kiterjesztették. A javuló és rugalmasabb megvalósítási lehetőségeknek köszönhetően felhasználási körük a jövőben tovább bővíülhet.

A tagországokban és a régiókban az ERFA-n keresztül társfinanszírozott pénzügyi eszközök az Alap operatív programjaiban meghatározott összes beruházási prioritáshoz felhasználhatók. Alkalmazásuk feltétele, hogy **azonosított piaci hiányosságokra** kell megoldást jelenteniük. Elsősorban azokat a területeket érintik, ahol a bankok nem készek hitelezni, vagy a magánszektor beruházási készsége alacsony (például nincs a start-up-ok, kis- és közepes vállalkozások számára elérhető szabad tőke a piacon, vagy nem áll rendelkezésre elegendő finanszírozási forrás a gyorsan növekvő cégek részére, illetve ott, ahol a kereskedelmi bankok hitelnyújtása korlátozott, vagy olyan feltételekkel vehető igénybe, amelyeknek a cégek nem tudnak megfelelni).

A pénzügyi eszközök az ERFA számos célkitűzésének elérését segíthetik:

- kutatási és innovációs beruházások támogatását;
- a szélessávú és nagysebességű hálózatok kiépítését, IKT termékek, szolgáltatások és az e-kereskedelem fejlesztését;
- a kkv-k növekedési kapacitásának fejlesztését és innovációs tevékenységének ösztönzését, új üzleti modellek kidolgozását;
- a megújuló energia termelésének és elosztásának, valamint a vállalatok, a közszolgáltatási infrastruktúra és a lakóépületek energiahatékonyságának és megújulóenergia-felhasználásának támogatását;
- a klímaváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló befektetéseket;
- a hulladék- és vízgazdálkodási befektetéseket;
- a városi környezet javítását, beleértve a barnamezős területek regenerációját;
- az ipar átalakulásának ösztönzését az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság irányába;
- a multimodális és környezetbarát közlekedést, illetve a területi mobilitást.

Az ERFA-támogatások együttesen több kiemelt területre, az úgynevezett „tematikus koncentrációkra” összpontosítanak. A pénzügyi eszközök alkalmazása várhatóan intenzívebb lesz az energiahatékonyság, a megújuló energiaforrások, a kutatás és innováció, valamint a kis- és középvállalkozások támogatásának területén.

Az ERFA által biztosított pénzügyi eszközök **a projektek széles körét támogatják**, példaként említhetők az állami infrastruktúra-, vagy termelő beruházási projektek, valamint a háztartások energiahatékonyságát javító beruházások.

Az ERFA által biztosított pénzügyi eszközök **több különböző formában** vehetők igénybe:

- **Hitelnyújtás** lehetséges olyan területeken is, ahol kereskedelmi forgalomban (például a bankokon keresztül) kínált pénzügyi megoldások nem elérhetők, vagy a piacon kínált hiteleknel kedvezőbb feltételek biztosíthatók (például alacsonyabb kamatozással, hosszabb lejáratra vagy kevesebb fedezeti követelménnyel). Kamatmentes hitel nyújtható például a kkv-alapításra készülő vállalkozóknak.

- **A mikrohitelek** kisösszegű hitelek olyan személyek számára, akik valamilyen okból nem férnek hozzá a pénzügyi szolgáltatásokhoz. A mikrohitelek jellemzően rövid lejáratú időre nyújtott hitelek, ahol a hitelfedezet alacsony vagy egyáltalán nem szükséges. Példaként szolgálhat erre egy olyan mikrohitel-alap, amely egy régió hátrányos helyzetű lakosai, egyéni vállalkozói, társulásai, korlátolt felelősségű társaságai vagy nonprofit, illetve szociális vállalkozásai számára nyújt hiteleket.
- **Garanciaeszközök** biztosítják a hitelező tőkebefektetéseinek megtérítését abban az esetben is, ha a hitelfelvevő a hitelét nem tudja visszafizetni. Például a nemzeti kkv-ügynökségek garancia-portfólióját biztosíthatják viszontgaranciákon keresztül; ez csökkenti a kis- és középvállalkozások finanszírozási költségeit, így megkönnyíti a kkv-k számára a pénzügyi forrásokhoz való hozzáférést.
- **A tőkebefektetés** célja a teljes vagy részleges tulajdonjog-szerzés egy adott vállalkozásban. A tőkebefektető igényt tarthat bizonyos irányítási jogkörökre, és részesedhet a cég nyereségéből. Ilyen típusú eszközök a kockázati tőke-, a magvető-, és az indulótőke-befektetések. A törlesztés menete a vállalkozás növekedésétől és nyereségességétől függ. A megtérülés akkor realizálódik, amikor a befektető értékesíti részesedését ("kilép") egy másik befektetőnek, vagy a vállalat részvényeinek elsődleges nyilvános tőzsdei bevezetésekor (IPO) eladja tulajdonjogát. A társfinanszírozott tőkebefektetési eszközökkel komoly eredményeket értek el az élettudományok, az IT/kommunikáció, az ipar és a közlekedés, a kereskedelem vagy az energetikai környezeti technológiák terén.

A pénzügyi eszközök vissza nem térítendő támogatásokkal és más támogatási formákkal kombinálva is alkalmazhatók. A beruházások ösztönzése érdekében gyakran elengedhetetlen a befektetési hajlandóság növelése. Az ERFA szaktanácsadó és más támogató szolgáltatások biztosítása révén is segítheti a fejlesztéseket.

Az ERFA által biztosított pénzügyi eszközök jelentős, hosszú távú hatással vannak a piac fejlődésére a kínálati oldal fejlesztésével, az életképes projektek ösztönzésével és támogatásával és az új piaci lehetőségek felkutatásával. Emellett lehetőséget biztosítanak a befektetőknek és a pénzügyi közvetítőknek, hogy az állami szektor bevonásával csökkentsék a pénzügyi eszközök kihelyezésekor vállalt kockázatot, így a projektek vonzó befektetési lehetőségekké válhatnak.

További információk

További információk a pénzügyi eszközökről és a regionális politikákról:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/financial_instruments_en.pdf

Referencia-útmutató az irányító hatóságok számára az ESBA-programokban szereplő pénzügyi eszközökről:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/fi_esif_2014_2020.pdf

Információk a pénzügyi eszközök ex-ante értékelésének módszereiről:

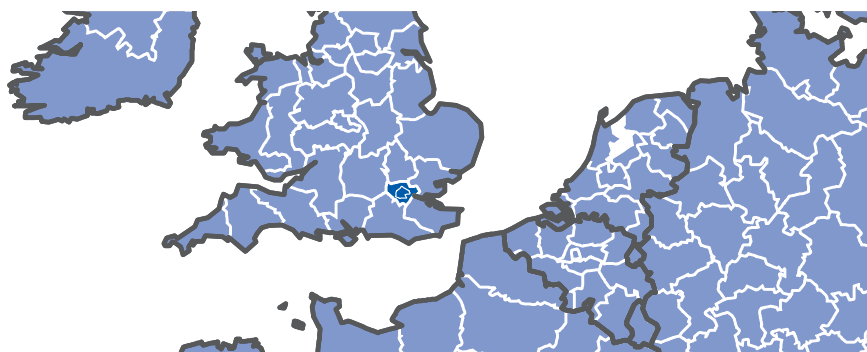
http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

Az 'fi-compass' weboldal, az ESBA pénzügyi eszközeihez kapcsolódó tanácsadási szolgáltatások platformja:

<http://www.fi-compass.eu/>

A Az Európai Strukturális és Beruházási Alapra vonatkozó jogszabályokról:

http://ec.europa.eu/regional_policy/hu/information/legislation/regulations/

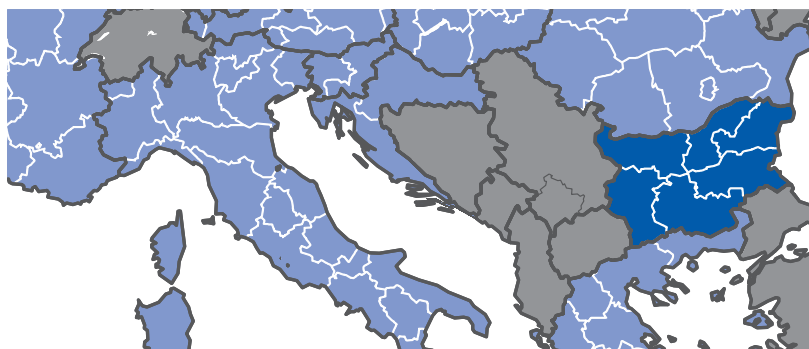
Londoni Zöld Alap

479 millió euró
Beleértve 71 millió euró ERFA
forrást
Hitel, Tőkeeszköz,
Garanciaeszköz
Energiahatékonyság és
hulladékgazdálkodás
Egyesült Királyság

... London alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérésének támogatása ...

A Londoni Zöld Alap az energiahatékonyság, a hulladékgazdálkodás és a zöldebb szociális lakhatás terén kezdeményez beruházásokat. Létrehozása azoknak a piaci hiányosságoknak a kezelésére irányult, amelyek miatt bizonyos projektek (vagy részprojektek) túlzottan kockázatosak a magánszektor számára, például a piaci kereslet bizonytalansága, az új vagy kialakulóban lévő technológiák vagy a szokatlanul hosszú megtérülési idő miatt.

A hatástanulmányok szerint több mint 2.000 új munkahely megteremtésében, éves szinten 215.000 tonna CO₂-kibocsátás csökkentésében és évi 330.000 tonna hulladék hulladéklerakóban való elhelyezésében működött közre az Alap. A példa jól szemlélteti a holdingalap-szerkezet rugalmasságát, amely bővíti a felhasználási lehetőségeket, szemléltetve a pénzügyi eszközök tőkevonzó képességét, és a kapcsolódó magánszektor növekvő hozzájárulását.

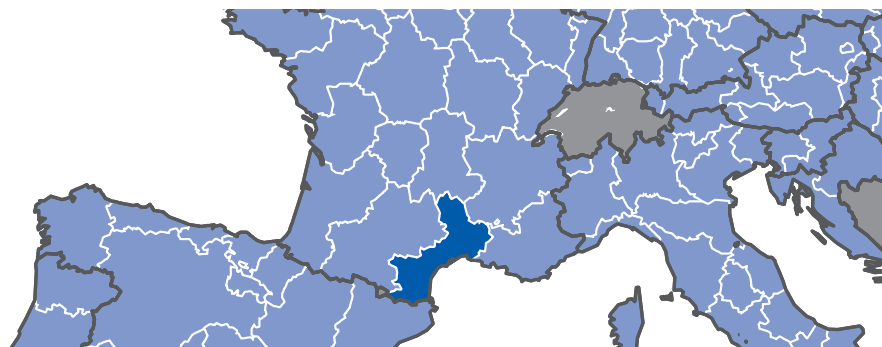
Kezdeti Veszteség Portfólió Garancia

60 millió euró
beleértve 51 millió euró
ERFA-forrást
Garanciaeszköz
Kis- és középvállalkozások
Bulgária

... a kkv-k fedezethiányából adódó piaci finanszírozási rés áthidalása ...

A bulgáriai Kezdeti Veszteség Portfólió Garancia célja a bankszektor kkv-k finanszírozását akadályozó kockázatkerülésének, illetve a kapcsolódó magas fedezeti követelményeknek a csökkentése volt. A helyi bankok számára nyújtott garancia csökkenő kamatszintet és fedezeti követelményeket jelent a vállalkozások számára, megszakítva ezzel a „hitel nélkül nincs beruházás, beruházás nélkül nincs növekedés, növekedés nélkül nincs bizalom” ördögi körét. Az Alap egy 300 millió eurót meghaladó hitelforfólió kialakítását teszi lehetővé. 2011 óta már közel 4.000 kis- és középvállalkozásnak nyújtott segítséget olyan piaci környezetben, amelyben a piac hagyományosan vonakodott a mikrovállalkozások, magas kockázatú projektek és az innovatív megoldások támogatásától.

Ez a példa jól szemlélteti, miként képes a garanciaeszközök alkalmazása növelni a magánszektor hitelezési hajlandóságát.

JEREMIE Részvénytársaság, Languedoc-Roussillon

11 millió euró
beleértve 5,5 millió euró ERFA
forrást
Tőkeeszköz
Kis- és középvállalkozások
Franciaország

... innováció- és növekedésösztönzés, versenyképesség fokozása a regionális gazdaságban ...

A JEREMIE Languedoc-Roussillon egy kockázati tőke-befektetésekkel foglalkozó társaság, amely elsősorban az IT- vagy az egészségügyi szektorban tevékenykedő, ígéretes fiatal vállalkozásoknak nyújt tőkét. A holdingalap emellett hiteleket és garanciaeszközöket is kínál különböző fejlődési szakaszban lévő vállalkozásoknak.

2010 óta 21 vállalkozás részesült a tőkebefektetésekből, amelyek közül kettő már a következő életciklusába lépett, és tőkebevonását már a tőzsdén bonyolítja.

A példa jól mutatja, hogy egy pénzügyi eszköz milyen mértékben képes indukálni további magánforrások bevonását, és felgyorsítani a régió kkv-inak növekedését.

